

‘SAMEN BOUWEN WE VERDER!’

**College uitvoeringsprogramma
2022 - 2026**

*College van burgemeester & wethouders
van de gemeente Kaag en Braassem*

VOORWOORD

Op het moment van schrijven is ons land in beweging. De boeren protesteren tegen de stikstofmaatregelen, er is oorlog in Oekraïne door de inval van het Russische leger, de inflatie neemt substantieel toe, er is een huizen crisis waardoor er nauwelijks woningen beschikbaar zijn en de prijzen extreem hoog, een klimaatcrisis die een transitie vraagt naar duurzame energie en vluchtelingen uit verschillende delen van de wereld zoeken opvang in Nederland. Landelijke aangelegenheden zou je denken. Niets is minder waar. Ook onze inwoners, onze boeren, onze bedrijven, onze instellingen en verenigingen worden geconfronteerd met de gevolgen van deze ontwikkelingen.

Mensen in verbinding brengen

Mede daarom zien we het misschien wel als onze grootste taak om mensen met elkaar te verbinden. Kaag en Braassem bestaat uit mooie kernen met ieder een eigen identiteit. De sociale cohesie in de kernen is sterk en de menselijke maat staat nog centraal. ‘Hier helpen wij elkaar’ is dan ook een veel gehoorde uitspraak tijdens onze kennismakingen in de kernen. Wij zetten ons er graag voor in om deze sociale cohesie ook tussen de kernen nog verder te bevorderen. Wij willen een bestuur vormen dat in contact staat met haar inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Sociale cohesie zorgt ervoor dat iedere inwoner meetelt, dat er wederzijds begrip is en dat we ondanks eventuele tegenstellingen respectvol met elkaar omgaan. Dat is nodig, zeker in deze tijden.

Leren van onze inwoners

Er is veel kennis aanwezig bij onze inwoners, jong en oud. Zij vragen zich soms ook af waarom de gemeente niet meer gebruik maakt van de aanwezige expertise in de samenleving. Dit terwijl Kaag en Braassem al meer dan andere gemeenten taken overlaat aan maatschappelijke organisaties. Inwoners hebben meer dan ooit behoefte om zich te kunnen herkennen in gemeentelijk beleid. Dit vraagt dat we onze inwoners niet alleen hun mening vragen, maar ook laten zien hoe we daar mee omgaan. Op nationaal niveau is er een vertrouwenskloof tussen overheid en samenleving. Op gemeentelijke niveau gaan wij ons inzetten om de vertrouwenskloof te dichten.

Onze bestuursstijl

Het is al gezegd, wij willen mensen in verbinding brengen. Contacten leggen met en tussen inwoners, met elkaar in gesprek gaan. Wij geloven in de kracht van samen. Het adagium is niet voor niks: alleen ga je sneller, samen kom je verder! Dit betekent ook dat we op zoek gaan naar wat ons bindt, niet naar wat ons deelt. We blijven daarnaast goed kijken of taken beter door de gemeente kunnen worden uitgevoerd of juist door maatschappelijke organisaties of inwoners. Als regiegemeente richten we ons het op het stellen van doelen voor de lokale samenleving. Als de uitvoering beter bij andere partijen past, laten wij niet na deze taken over te dragen. Uw raad heeft een unaniem raadsakkoord vastgesteld. Dit maakt ons een unieke gemeente. Adel verplicht, dus ook in het uitvoeringsprogramma streven we naar optimale constructieve samenwerking met de raad. De raad is het hoogste orgaan en stelt de kaders, zij vertegenwoordigt onze inwoners en wij leggen dan ook graag verantwoording af over ons werk aan de raad. Daarbij past ook dat wij uw raad begin 2024 een midterm review voorleggen.

**Wij gaan verder bouwen,
samen met uw raad en met onze inwoners!**

Het college van b&w van de gemeente Kaag en Braassem,

Roelofarendsveen, 25 oktober 2022

HET COLLEGE VAN B&W VAN DE GEMEENTE KAAG EN BRAASSEM

Dolf Kistemaker, Gerben van Duin, Astrid Heijstee-Bolt, Nick van Egmond, Yvonne Peters

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 CONTEXT & KADERS	5
◆ Inleiding	6
◆ Integraliteit	6
◆ Ambtelijke organisatie	7
◆ Financieel perspectief (zonder CUP)	7
HOOFDSTUK 2 VAN RAADSAKKOORD NAAR UITVOERING	8
◆ Snelle acties en going concern	9
◆ Speerpunten	9
◆ Financieel perspectief	10
HOOFDSTUK 3 THEMA'S	12
◆ Wonen	14
◆ Participatie en communicatie	16
◆ Omgevingsvisie	18
◆ Verkeersveiligheid, openbare ruimte en IBOR	19
◆ Sociaal domein, IKC en sportpad	21
◆ Recreatie	23
◆ Duurzaamheid	25
◆ Land- en tuinbouw / Geest- en Floraweg / de Baan en Sotaweg	27
◆ Veiligheid & handhaving	28
◆ Regionale samenwerking	29
◆ Financiën	30
TOTAALBEELD SPEERPUNTEN, SNELLE ACTIES EN FINANCIËLE PARAGRAAF	31
PORTEFEUILLEVERDELING	35

HOOFDSTUK 1

CONTEXT & KADERS

Inleiding

Na de installatie van de nieuwe raad is een unaniem raadsakkoord vastgesteld. Hierin heeft de raad haar aanvullende ambities geformuleerd. We spreken over ‘aanvullende’ ambities omdat een gemeente nooit stilstaat. De vorige raad heeft ambities geformuleerd waaraan door het dagelijks bestuur en de ambtelijke organisatie uitvoering wordt gegeven. Daarnaast worden we zoals in de inleiding omschreven, regelmatig geconfronteerd met nieuwe uitdagingen en richten we ons op het zo goed mogelijk uitvoeren van onze reguliere taken. Daarom zijn we blij met de opdracht van de raad om ‘te komen tot een haalbare planning afgezet tegen de som van de opdrachten, landelijke ontwikkelingen, wettelijke termijnen en ambtelijke capaciteit’. Dit geeft ons de mogelijkheid om onze gezamenlijke ambities te verdelen over de volledige collegeperiode. Niet alleen tegen het licht van de financiële positie, maar vooral ook tegen de achtergrond van lopende zaken en actuele ontwikkelingen. De landelijke ontwikkelingen uit het voorwoord raken ook onze gemeente. Daarnaast heeft Kaag en Braassem te maken met lokale ontwikkelingen en grote projecten die bepalend zijn voor de toekomst van onze gemeente. Dit betekent dat enige voorzichtigheid is geboden. Niet alle ambities zijn haalbaar en ook de hoeveelheid taken maakt het nodig prioriteiten te stellen.

Integraliteit

Het raadsakkoord geeft per thema aan wat de kaders zijn, geeft richting en benoemt acties. In het college uitvoeringsprogramma (CUP) worden deze thema's overeenkomstig uitgewerkt. Zoals de raad wellicht heeft gemerkt bij het opstellen van het raadsakkoord, kunnen deze thema's niet als losse elementen worden gezien maar bestaat er nauwe samenhang tussen de thema's. Zo draagt een goede inrichting van de openbare ruimte bij aan het welbevinden van onze inwoners. En draagt de woningbouw bij aan het bieden van een toekomst aan onze jeugd. Daarnaast kan het CUP niet los worden gezien van het vorige raadsakkoord. De raad bouwt voort op de inzet van haar voorgangers. Dit geldt ook voor ons college. Gestaag bouwen we samen verder.

Het raadsakkoord kent twee hoofdstukken. Het tweede hoofdstuk gaat over het samenwerken in de raad. Hoe vergadert de raad met elkaar en welke spelregels hanteert zij daarbij. De opgave die hierbij hoort, wordt door de raad zelf opgepakt. Dat is ook logisch omdat het over haar eigen werkwijze gaat. In dit uitvoeringsprogramma wordt daarom dan ook niet verder ingegaan op dit specifieke thema van de raad. De raad heeft zelf al actie ondernomen op het thema door het instellen van een werkgroep.

Ambtelijke organisatie

De ambities van uw raad en ons college zijn hoog, en terecht. De gemeente Kaag en Braassem verdient dat. Deze ambities vragen naast inhoudelijke financiële middelen ook ambtelijk inzet. Daarnaast heeft het college geconstateerd dat de huidige omvang van de organisatie kwetsbaar is. De financiële positie heeft ertoe geleid dat de afgelopen jaren onvoldoende is geïnvesteerd in de ambtelijke organisatie. Deze kwetsbaarheid vinden wij riskant. Het vorige college heeft dit ook ingezien en een benchmark laten uitvoeren. Hieruit blijkt dat de gemeente Kaag en Braassem in verhouding met vergelijkbare gemeenten structureel en substantieel minder uitgeeft. Gezien de ambities, de druk op de organisatie en de krapte op de arbeidsmarkt, vragen wij de raad hierin te investeren. De raad heeft hiervoor een

apart voorstel ontvangen. De financiële vertaling is verwerkt in het financiële overzicht op pagina 8. Indien de raadsambities uit het CUP nadere formatieve vraagstukken met zich meebrengen, wordt dit in separate voorstellen opgenomen.

Financieel perspectief (zonder CUP)

Op 7 november 2022 heeft uw raad de Programmabegroting 2023 vastgesteld. In deze Programmabegroting is, aangevuld met de Meerjarenbegroting 2024-2026, het financiële perspectief geschetst. Inmiddels heeft uw raad enkele aanvullende besluiten genomen. Verder is voor een goed beeld het budget voor de ontwikkeling van de organisatie verwerkt in het perspectief. Dit leidt tot het volgende financiële beeld.

Voor het collegeuitvoeringsprogramma, H1 onder financieel perspectief (zonder CUP)

Bedragen x € 1.000

Meerjarenbegrotingsbeeld 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Begrotingsbeeld conform begroting 2023	-2.211 V	-2.335 V	-3.083 V	764 N
Ontwikkelingen ná Begroting 2023				
Effecten septembercirculaire	-984 V	-1.152 V	-1.094 V	-1.676 V
Begrotingsbeeld 2023-2026, inclusief effecten septembercirculaire	-3.195 V	-3.487 V	-4.177 V	-912 V
Financieel effect organisatie-ontwikkeling	650 N	650 N	650 N	650 N
Financieel effect aanpassing forensenregeling	50 N	50 N	50 N	50 N
Financiële effecten nog vast te stellen overige raadsvoorstellen (sportpad)	310 N	250 N	250 N	250 N
Beschikbaar voor Collegeuitvoeringsprogramma nieuw beleid	-2.185 V	-2.537 V	-3.227 V	38 N

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
Geraamd saldo algemene reserve, cf begroting 2023	23.652	23.291	23.241	23.241

HOOFDSTUK 2

VAN RAADSAKKOORD NAAR UITVOERING

Als college zijn we trots op het raadsakkoord. Waar andere gemeenten in grote lijn de doelstellingen weergeven voor het college, is het Raadsakkoord “Samen bouwen aan de toekomst van onze dorpen” gericht op concrete acties. Dit kenmerkt onze gemeente: “Gewoon doen”. Zo hebben we ook uw opdracht aanvaard.

Snelle acties en going concern

Uit het raadsakkoord hebben wij 108 acties gedistilleerd. Deze acties hebben wij in verschillende categorieën onderverdeeld. Sommige acties zijn onderdeel van onze huidige inzet, wij noemen dit ook wel de going concern werkzaamheden. Wij zien deze acties vanuit het raadsakkoord dan ook als een oproep ons werk te continueren en daar waar nodig en mogelijk een tandje bij te zetten. Dit hebben wij omschreven als snelle acties. Om dit tandje bij te kunnen zetten vragen wij u een werkbudget van € 50.000. Per thema maken wij de snelle acties inzichtelijk. Aan het eind van dit document treft u een volledig overzicht van deze acties.

Speerpunten

Het raadsakkoord en het college uitvoeringsprogramma strekken zich uit over een periode van vier jaren. Niet alles kan worden gerealiseerd in één jaar. Het college is, net als uw raad, ambitieus. Daarom hebben we 17 speerpunten benoemd. Dit zijn de acties waarop het college versneld wil inzetten om op korte termijn resultaat voor de samenleving te bereiken. Om snel te kunnen starten met de uitvoering van deze speerpunten verzoekt het college uw raad in te stemmen met een lumpsum budget van € 600.000. De prognoses ten aanzien van deze speerpunten zijn gebaseerd op een eerste schatting. Uiteraard kan in de uitvoering een afwijking optreden; dan volgt een aanvullend voorstel. Per thema maken wij de speerpunten inzichtelijk. In de bijlage treft u een volledig overzicht van de speerpunten.

Knoppenmodel

Veel van de in het raadsakkoord opgenomen acties kunnen leiden tot verschillende uitkomsten. Deze acties vragen dan ook nader onderzoek. Nader onderzoek naar de benodigde investeringen, maar soms ook naar wat de mogelijke scenario's zijn en welke keuzemogelijkheden dit geeft voor de raad. De komende maanden zetten wij er dan ook op in om de verschillende acties te vertalen naar de verwachte benodigde ambtelijke inzet en het geschatte benodigde financiële budget. Deze verzameling aan acties wordt vertaald naar een knoppenmodel. Op deze wijze willen wij samen met uw raad invulling geven aan de planning en prioritering voor de komende jaren. Wij verwachten u dit knoppenmodel in het eerste kwartaal van 2023 te kunnen voorleggen. In enkele gevallen is het mogelijk dat wij u wellicht verschillende scenario's voorleggen. Op basis van deze scenario's kan de raad het ambitieniveau bepalen. Net als in 2018 bij Focus met Ambitie geeft het knoppenmodel de raad de mogelijkheid keuzes te maken, te prioriteren en te sturen in de ambities.

Thema's voor knoppenmodel

Om u een beeld te geven op welke terreinen we met voorstellen willen komen voor het knoppenmodel noemen we hieronder enkele thema's ter illustratie.

- ◆ Verkeersveiligheid en Onderhoud Wegen
- ◆ Versterking groen
- ◆ Wonen (inclusief grondbeleid/instrumenten)
- ◆ Welzijn en Preventie 2024
- ◆ Duurzaamheid en klimaatadaptatie
- ◆ Veiligheid en handhaving (o.a. capaciteit BOA's)
- ◆ Versterking recreatie, toerisme en vrijetijdsvoorzieningen
- ◆ Communicatie en participatie
- ◆ Toekomst land- en tuinbouw
- ◆ Onderzoek naar bestedingen en sturingsmogelijkheden sociaal domein

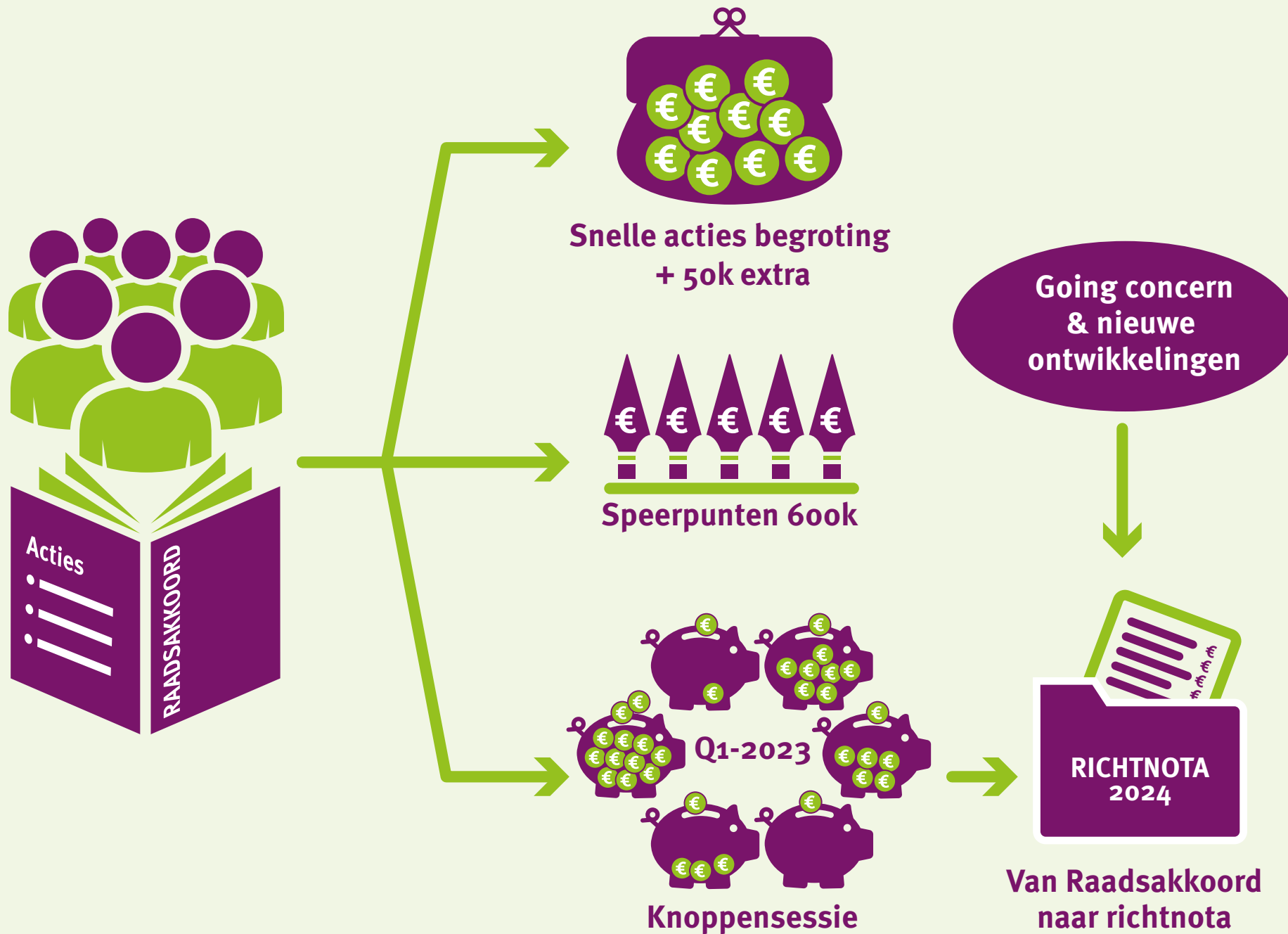
Financieel perspectief

In het vorige hoofdstuk is het financiële perspectief geschetst. Om uitvoering te kunnen geven aan de benoemde speerpunten vragen wij uw raad een budget van € 600.000. Voor de snelle acties vragen wij een klein werkbudget van € 50.000. De financiële effecten van uw besluitvorming bij het knoppenmodel krijgen nader invulling bij de besluitvorming. Daarom is hiervoor een pro memoriepost opgenomen. Dit leidt tot het volgende financiële perspectief.

Voor het collegeuitvoeringsprogramma, H2 onder financieel perspectief

Bedragen x € 1.000

Perspectief meerjarenbegrotingsbeeld na CUP	2023		2024		2025		2026	
Begrotingsbeeld conform begroting 2023	-2.211	V	-2.335	V	-3.083	V	764	N
Ontwikkelingen ná Begroting 2023								
Effecten septembercirculaire	-984	V	-1.152	V	-1.094	V	-1.676	V
Begrotingsbeeld 2023-2026, inclusief effecten septembercirculaire, zie zaaknummer 484846	-3.195	V	-3.487	V	-4.177	V	-912	V
Financieel effect organisatie-ontwikkeling	650	N	650	N	650	N	650	N
Financieel effect aanpassing forensenregeling	50	N	50	N	50	N	50	N
Financiële effecten nog vast te stellen overige raadsvoorstellen (sportpad en bieb)	310	N	250	N	250	N	250	N
Beschikbaar voor Collegeuitvoeringsprogramma nieuw beleid	-2.185	V	-2.537	V	-3.227	V	38	N
CUP snelle acties	50	N	0		0		0	
CUP speerpunten	600	N	0		0		0	
CUP vervolg	p.m.	N	p.m.	N	p.m.	N	p.m.	N
Prognose nieuw begrotingsbeeld, rekening houdend met CUP	-1.535	V	-2.537	V	-3.227	V	38	N

HOOFDSTUK 3

THEMA'S

Het raadsakkoord is opgebouwd rond 11 thema's. Per thema heeft de raad verschillende opdrachten aan het college geformuleerd. Het college uitvoeringsprogramma volgt deze structuur van het raadsakkoord.

Per thema wordt de kern daarvan benoemd. Vervolgens wordt in hoofdlijn beschreven wat we willen bereiken en wat we ervoor gaan doen. Voor het overzicht worden vervolgens per thema de acties uit het raadsakkoord weergegeven. Bij het onderdeel “wat gaan we ervoor doen” hebben we geprobeerd een beeld te schetsen waar de stap aan bijdraagt. Enerzijds kan dat gaan om een concreet eindresultaat, anderzijds om een voorbereidende stap die bijdraagt aan de achterliggende vraag. Bijvoorbeeld structureel meer geld voor een bepaalde ambitie

In hoofdstuk 3 wordt gewerkt met een aantal blokken die met elkaar samenhangen. Vanuit het Raadsakkoord hebben wij allereerst omschreven wat we willen bereiken. Dat is de “WAT” vraag. In het blok “wat gaan we ervoor doen” hebben wij een doorkijk gegeven naar de activiteiten in de komende vier jaar en voor een aantal thema's ook de eerste stap in 2023 benoemd. Hierin is aanvullend op het Raadsakkoord zoveel mogelijk informatie gegeven over de geplande stappen. In de speerpunten hebben wij vervolgens de prioriteiten binnen het thema benoemd, met veelal een koppeling aan een concrete uitvoering met startdatum. Tot slot is er het blokje “snelle acties”. Dit zijn vaak al lopende acties die binnen afzienbare termijn van een concreet resultaat worden voorzien.

In de bijlage treft u vervolgens een overzicht van de snelle acties en van de speerpunten. Ten slotte geven wij u nog een overzicht van de portefeuilleverdeling.

Wonen

We hebben in onze gemeente een forse woningbouwopgave. De wachtlijsten voor sociale huurwoningen zijn lang. Jongeren en andere starters op de woningmarkt komen bijna niet aan een (betaalbaar) huur- of koophuis. Voor lokale ondernemers is het van groot belang dat er voldoende huisvesting is voor arbeidsmigranten. Ook statushouders of mensen op de vlucht voor oorlog vragen om (tijdelijke) opvang. Daarnaast zijn er bijzondere doelgroepen, bijvoorbeeld inwoners met een specifieke zorgvraag, die in hun eigen omgeving willen blijven wonen. Kortom: er is een tekort aan woningen die aansluiten bij de behoeften en financiële mogelijkheden van een grote groep inwoners.

Dit maakt dat we op bestaande locaties sneller en meer willen bouwen en op zoek gaan naar nieuwe bouwlocaties, waarbij per locatie gekeken zal worden naar de meest optimale balans tussen wonen, infrastructuur, groen en parkeren. De gemeente neemt een uitnodigende houding aan waar het particuliere woningbouwinitiatieven betreft, bijvoorbeeld initiatieven voor collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO). En we zorgen ervoor dat betaalbare huizen ook betaalbaar blijven en gaan eventuele speculatie tegen.

Kortom, we bouwen veel, snel en duurzaam om de tekorten weg te werken. De corporaties zijn daarbij een onmisbare partner.

Wat willen we bereiken?

- ◆ Meer beschikbare woningen voor onze inwoners door het sneller realiseren van meer woningen.
- ◆ Betaalbaar wonen voor alle inwoners mogelijk maken.
- ◆ Een eerlijke verdeling zodat meerdere doelgroepen kans maken op een woning.

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ We gaan samen met inwoners en partijen in de gemeente een proces organiseren waarin we “out of the box” nadenken over locaties en instrumenten om eerder woningen beschikbaar te krijgen voor verschillende doelgroepen.
- ◆ We gaan vaker dan voorheen ook via grondposities zorgen dat (tijdelijke) woningen versneld beschikbaar komen; een plan van aanpak om daartoe te komen is de eerste voorbereidende stap.
- ◆ We gaan alle instrumenten uit de Doelgroepenverordening en contracten met initiatiefnemers zodanig aanpassen dat wordt gestuurd op woningen beschikbaar krijgen in de gewenste prijsklassen, zowel huur als koop; de eerste voorbereidende stap is het uitwerken van de voorstellen die in februari 2022 met de raad zijn verkend.
- ◆ We gaan actief de lobby in zetten om woningbouwlocaties beschikbaar te krijgen voor (tijdelijke) woningen op locaties die nog niet passen in het beleid van andere overheden; op basis van eigen ambitie invloed uitoefenen op het beleid van anderen.

Speerpunten

- ◆ Aanvullende afspraken maken met woningbouwcorporaties
- ◆ Onderzoek doen naar niet-wettelijke regels en schrappen van onnodige regels
- ◆ Aanvullend grondbeleid opstellen
- ◆ Actieplan opstellen om woningbouw te kunnen versnellen
- ◆ Regels opstellen om woningen aan middensegment te kunnen toevoegen

Omschrijving	Start	Budget
Aanvullende afspraken met woningbouwcorporaties	Q4 2022	Begroting
Onderzoek doen naar niet wettelijke regels	Q4 2022	€ 10.000
Aanvullen grondbeleid (beslisboom actief grondbeleid)	Q4 2022	Begroting
Actieplan versnelling woningbouw (o.a. mobiliseren van kennis en ervaring uit de samenleving)	Q4 2022	€ 75.000
Regels toewijzen/realiseren woningen middensegment (huur)	Q1 2023	Begroting

Acties uit het raadsakkoord	Snelle actie	Speerpunt	Overig ¹
Inventariseren en schrappen van niet-wettelijke regels woningbouw		◆	
Onderzoek naar mogelijke verruiming woningbouw op eigen terrein		◆	
Invoer van instrumenten om speculatie tegen te gaan	◆		
Aanvullende prestatieafspraken met woningbouwcorporaties		◆	
Opzetten van lobby richting de provincie voor oprekken van grenzen BSD			◆
Inventarisatie maken van potentiële bouwlocaties (inclusief gemeentehuis en suggesties VP)	◆		
Aanscherpen van de regels met betrekking tot het sociaal vereveningsfonds	◆		
Afspraken maken met ontwikkelaars over verdichting van de locatie Braassemerland	◆		
Inzet tijdelijke woonunits voor huisvesting doelgroepen			◆
Mobiliseren van kennis en ervaring uit de samenleving			◆
Regels opstellen voor toewijzing van woningen in het middensegment		◆	
Opstellen nota actief grondbeleid		◆	
Stimuleer het klimaatadaptief bouwen			◆
Ontwikkel mogelijkheden om meer groen te bouwen			◆
Maak bij nieuwbouw afspraken over duurzame bouw			◆
Bij bouw of herinrichting meer aandacht voor lokale afvoer regenwater	◆		
Maak afspraken met de woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen	◆		

¹ Onder overig staan actiepunten die in deze collegeperiode nader ingevuld worden via onder meer een knoppenmodel of waarvoor een apart collegebesluit gemaakt wordt

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Participatie

In Kaag en Braassem streven we ernaar dat inwoners zich actief onderdeel voelen van de gemeente. De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom. Onze inwoners zijn erg actief en betrokken. Zij hebben veel kennis en weten wat er speelt in de dorpen. Dat willen we ook terug laten komen in de positie die zij hebben bij gemeentelijke ontwikkelingen. We maken gebruik van de kennis in de samenleving.

De komende periode betrekken we inwoners daarom meer bij het gemeentebeleid om dit (nog) meer in samenspraak met hen te ontwikkelen. Omdat participatie maatwerk is zetten wij in op de ontwikkeling van nieuwe instrumenten om inwoners in een vroeg stadium te betrekken bij opgaven en projecten waar de gemeente voor staat. Zo kunnen we de participatie zo goed mogelijk aansluiten op het doel en de vraag uit de samenleving. Hierbij gaan we experimenteren en leren we al doende. We sturen bij als dat nodig is.

Naast inwoners betrekken bij wat er in het gemeentehuis gebeurt geven we de komende periode meer ruimte aan de initiatieven vanuit de samenleving, zodat deze ook echt in het gemeentehuis terecht kunnen komen. Als gemeente willen we dit ook zelf op halen. We werken aan een pilot op het gebied van een initiatievenfonds of burgerbegroting. Inwoners die al met ideeën en plannen bij ons komen gaan we nog beter ondersteunen. We helpen ze om de weg door het gemeentehuis zo kort en makkelijk mogelijk te maken.

Communicatie

Communicatie met onze inwoners vindt in de moderne maatschappij bijna 24/7 plaats. Inwoners staan via uiteenlopende kanalen continu in contact met de gemeente. Denk hierbij aan de website, sociale media, pers, bijeenkomsten, telefoon en brieven. Daarbij is het van belang dat de informatie begrijpelijk is en tijdig wordt gedeeld met onze inwoners en dat er ook inter-

actie plaatsvindt. Met het opstellen van de communicatievisie en het uitvoeringsplan is een basis gelegd voor passende en begrijpelijke communicatie met en voor al onze inwoners.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ We laten inwoners actief onderdeel zijn van de gemeente door (meer) in samenhang met inwoners beleid te ontwikkelen.
- ◆ We besteden extra aandacht aan het zo vroeg en passend mogelijk betrekken van inwoners bij onze opgaven en projecten.
- ◆ We sluiten als gemeente aan bij initiatieven en ideeën van inwoners.
- ◆ We willen uitvoering geven aan het uitvoeringsplan communicatie, dat gebaseerd is op de door de raad vastgestelde visie 2021-2024. Daarmee zorgen we voor doorontwikkeling van onze communicatie.
- ◆ We zorgen voor meer structuur en betere communicatie. Dit doen we zowel door versterking van onze interne organisatie (communicatiever maken van de organisatie) als het verbeteren van de communicatie met onze inwoners en organisaties (helder, begrijpelijk, zo veel mogelijk mensen bereiken, interactie). Dit alles op basis van de hoofdlijnen in de visie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Participeren is geen doel op zich, maar een belangrijk instrument om inwoners te betrekken. Wij zijn transparant of er sprake is van informeren of participeren (samen denken, doen, beslissen of leren); het ontwikkelen van een Toolbox Participatie is een eerste voorbereidende stap.
- ◆ De komende raadsperiode werken we verder aan nieuwe instrumenten en nieuwe vormen van participatie en we stellen hiervoor budget beschikbaar. We benutten de kansen die digitalisering biedt maar maken een bewuste keuze tussen digitaal en fysiek, passend bij het onderwerp. Waar het gaat om de structurele vraag voor meer budget zijn de ambities op het gebied van participatie onderdeel van het knoppenmodel.

- ◆ Het is voor de raad belangrijk dat de gemeente een partner is bij de vele initiatieven en ideeën die leven in onze gemeente. Om die rol beter te kunnen vervullen zullen we de ‘groene golf-ambtenaar’ als instrument verder ontwikkelen. Op deze manier begeleiden wij inwoners en ondernemers van begin tot eind in de gemeentelijke procedures.
- ◆ We willen inwoners meer zeggenschap geven door een initiatievenfonds en dorps- en burgerbegrotingen te gebruiken; een eerste voorbereidende stap in 2023 is het uitvoeren van een pilot om ervaring op te doen.
- ◆ Bij overheidsparticipatie wordt de gemeenteraad vooraf om kaders gevraagd. Hierdoor kan de raad daarna meer op de achtergrond blijven en wordt de raad niet verrast door het eindresultaat. Indien nodig worden hierbij ook afspraken gemaakt over tussentijdse terugkoppeling naar de gemeenteraad.
- ◆ We creëren de mogelijkheden om uitvoering te geven aan de ambities uit het uitvoeringsplan communicatie 2021-2024 die met de huidige formatie niet haalbaar zijn.

Speerpunten:

OMSCHRIJVING	START	BUDGET
Ontwikkelprogramma Participatie inclusief Toolkit uitvoering	Q1 2023	€ 75.000
Ontwikkelen Pilot Initiatievenfonds en burgerbegroting	Q3 2023	€ 25.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Ontwikkelprogramma participatie	◆		
Initiatievenfonds en dorps- en/of burgerbegroting	◆		
Uitbreiding formatie team communicatie			◆

OMGEVINGSVISIE

De Omgevingsvisie is hét centrale visiedocument van de gemeente. Het is een dynamisch document. We leven immers in een dynamische wereld, een wereld waar veranderingen zich in een steeds sneller tempo voordoen. Om de omgevingsvisie hierop steeds zo goed mogelijk te laten aansluiten willen we dit document iedere twee jaar updaten. Voor 2023 staat een eerste bijstelmoment in deze raadsperiode gepland. Gezien de beperkte tijd is het niet mogelijk om voor alle thema's opnieuw de diepte in te gaan. We hebben daarom afgesproken om voor de eerste herziening de volgende drie thema's te prioriteren: Wonen, Land- en Tuinbouw en Recreatie en Toerisme.

Voor wonen betekent dit dat we de in de omgevingsvisie opgenomen beleidskeuzes scherper willen formuleren en afstemmen op de gemaakte afspraken in de regio. Via de uitnodigende planologie willen wij particuliere woningbouwinitiatieven stimuleren.

Bij het thema land- en tuinbouw realiseren we ons dat het rijksbeleid voor veel agrariërs grote impact kan hebben. Het is belangrijk om hier als gemeente in de omgevingsvisie op in te spelen. Maar ook voor de vier duurzame glastuinbouwgebieden is het wenselijk om als gemeente een heldere toekomstvisie te formuleren.

Voor recreatie en toerisme gaat gewerkt worden aan een visie die antwoord geeft op vragen als 'Wat betekent het om een recreatiegemeente te zijn?' en 'Waar willen we in welk(e) gebied/kern op inzetten?'.

Voor de herziening van de omgevingsvisie wordt een plan van aanpak opgesteld met daarin de planning per thema en de bijbehorende vorm van participatie. Het is van belang om in een vroeg stadium te bepalen hoe we inwoners en andere belanghebbenden willen laten participeren.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Een geactualiseerde omgevingsvisie in lijn met het raadsakkoord

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Voor het thema wonen gaan we de in de omgevingsvisie opgenomen beleidskeuzes scherper formuleren en afstemmen op gemaakte afspraken in de regio.
- ◆ Bij het thema land- en tuinbouw realiseren we ons dat het rijksbeleid voor veel agrariërs grote impact kan hebben. Het is belangrijk om hier als gemeente in de omgevingsvisie op in te spelen.
- ◆ Ook voor de vier duurzame glastuinbouwgebieden is het wenselijk om als gemeente een heldere toekomstvisie te formuleren. Als voorbereidende stap ontwikkelen we in 2023 samen met de inwoners een bedrijven toekomstvisie voor het gebied Geestweg Floraweg, om deze in het Omgevingsplan te kunnen verankeren als stap 2.
- ◆ Voor recreatie en toerisme gaat gewerkt worden aan een visie die antwoord geeft op vragen als 'Wat betekent het om een recreatiegemeente te zijn?' en 'Waar willen we in welk(e) gebied/kern op inzetten?'. Als voorbereidende stap gaan we in 2023 met Kaag en Braassem scenario's ontwikkelen voor deze aanvullende ambitie; bij het knoppenmodel volgt ook de meer structurele geldvraag voor de inzet in deze ambitie.
- ◆ Voor de herziening van de Omgevingsvisie wordt een plan van aanpak opgesteld met daarin de planning per thema en de bijbehorende vorm van participatie. Het is van belang om in een vroeg stadium te bepalen hoe we inwoners en andere belanghebbenden willen laten participeren.

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Ontwikkelen Visie en Actieprogramma Vrije Tijd (Recreatie en Toerisme/Water) - vertaling naar Omgevingsvisie	Q1 2023	€ 50.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Herzien omgevingsvisie met thema's wonen, land- en tuinbouw en recreatie en toerisme	◆		
Opstellen plan van aanpak met planning thema's en wijze van participatie		◆	

VERKEERSVEILIGHEID, OPENBARE RUIMTE EN IBOR

De komende jaren is het streven om onze kernen bereikbaar en verkeersveilig te maken en te houden. Dit nemen op in onze jaarplannen. Er komt een overzicht van de mogelijke knelpunten in de openbare ruimte in onze gemeente, daar waar de verkeersveiligheid in het gedrang komt of dreigt te komen. In dit overzicht wordt een prioritering gemaakt, samen met een planning om deze knelpunten aan te pakken. Om deze aanpak te kunnen realiseren en zo de veiligheid van inwoners te vergroten, wordt structureel ruimte gemaakt in de begroting.

De klimaatverandering wordt een steeds belangrijker thema, ook bij de (her)inrichting van onze openbare ruimte. Naast het reguliere beheer en onderhoud van de openbare ruimte, dat vooral toeziet op een schone, hele en veilige leefomgeving, zal er in deze raadsperiode daarom extra aandacht worden besteed aan een duurzaam en klimaatbestendig ingerichte openbare ruimte. Daarnaast vraagt het VN-verdrag voor de rechten van de gehandicapten aandacht voor het thema toegankelijkheid, ook van onze openbare ruimte. Ook dit thema zal daarom de komende jaren extra aandacht van ons krijgen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Een veilige gemeente
- ◆ Overlast voor inwoner beperken bij onderhoud en verbeteren
- ◆ Voldoen aan door raad gestelde kwaliteitsnormen
- ◆ Duurzaam en klimaatadaptief onderhoud van de openbare ruimte

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Een inventarisatie maken van bestaande verkeersknelpunten op ons wegennet. O.a. aan de hand van de conformiteit van de wegen aan de richtlijn Duurzaam Veilig en een analyse vanuit de Monitor Onveilige Wegsituaties.
- ◆ De hoog scorende wegen integreren in de bestaande meerjaren onderhoudsplanning voor wegen (op basis van riool- en wegbeheer); in 2023 doen we een scan naar de grootschalige reconstructies; bij het knoppenmodel geven we een inzicht in de meer structurele vraag voor deze reconstructies (structurele geldvraag).
- ◆ Uitvoering geven aan de motie van de raad inzake de verkeersveiligheid Noordeinde en Zuideinde; in 2023 is er een voorbereidende stap voor het maken van scenario's en de bijbehorende geldvraag.
- ◆ Inzichtelijk maken van de beheersbudgetten in relatie tot de kostenontwikkeling (inflatie) maar vooral ook de ontwikkeling van het areaal door de jaren heen; voorbereidende stap richting knoppenmodel.
- ◆ In kaart brengen van de noodzakelijke acties om het onderhoud duurzaam en klimaatadaptief te maken: een voorbereidende stap in 2023 is het in kaart brengen van de technische mogelijkheden en benodigde budgetten (knoppenmodel).

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Inventariseren grootschalige reconstructie	Q1 2023	Begroting
Onderzoek verkeersveiligheid Noordeinde en Zuideinde	Q4 2022	€ 50.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Knelpuntenanalyse maken op het gebied van verkeersveiligheid	◆		
Plannen tot verbetering koppelen aan regulier onderhoud: werk met werk maken		◆	
Analyseren van de technische kwaliteit van openbare ruimte	◆		
Opstellen beleids- en beheerplannen met keuzemogelijkheden voor de raad m.b.t. kwaliteitsniveaus		◆	
Duurzaamheid en klimaatadaptatie onderdeel van de plannen maken			◆
Inventariseer de noodzakelijke grootschalige reconstructies en de eenvoudige maatregelen	◆		
Stel een meerjarig uitvoeringsplan op		◆	
Uitvoeren van een quickscan naar reëel benodigde beheer- en onderhoudsbudgetten		◆	
Inventariseer de top 10 fietsknelpunten en ontwikkelen quick wins in overleg met fietsersbond			◆

SOCIAAL DOMEIN, IKC EN SPORTPAD

Het sociaal domein gaat over al onze inwoners, in alle fasen van hun leven. Of het nu gaat om de eerste 1.000 dagen van hun leven, de jaren dat ze zich ontwikkelen op school en gaan werken of de jaren waarin ze te maken kunnen krijgen met belemmeringen als gevolg van bijvoorbeeld ziekte of ouderdom.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen, zich kan ontwikkelen en dat – waar mogelijk – voorkomen wordt dat inwoners een beroep moeten doen op (professionele) hulpverlening. Een sterke sociale basis is daarvoor van groot belang. Dat betekent dat we investeren in onze inwoners, vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke partners (waaronder ook lokale ondernemers) om samen te zorgen voor deze basis, vanuit een gezamenlijke focus op gezondheid en kwaliteit van leven. Het verenigingsleven, zoals sport en cultuur, is bij uitstek de plek waar mensen mee kunnen doen en zich kunnen ontwikkelen, en waar inwoners ontspanning en verbinding kunnen vinden. Mocht er ondersteuning nodig zijn, zorgen we ervoor dat deze dicht bij onze inwoners geboden wordt.

Onze jeugd verdient alle aandacht: we moeten investeren in de nieuwe generatie. Daarbij gaat het niet alleen om het verwerven van kennis, maar ook om de ontwikkeling van hun sociale vaardigheden en (mentale) weerbaarheid. Zoals gezegd kunnen sport en cultuur daarin een goede rol vervullen. Maar ook het onderwijs is, samen met de kinderopvang, hierbij een belangrijke partner voor de gemeente. Daarom willen we investeren in de ontwikkeling van integrale kindcentra in de dorpen binnen onze gemeente. Als jeugdigen en jongeren hulp nodig hebben, moeten zij erop kunnen vertrouwen dat er kwalitatief goede hulp dichtbij beschikbaar is, zodat ze weer snel op weg geholpen kunnen worden.

De vraagstukken binnen het sociaal domein zijn groot (30% van de begroting) en kunnen niet afzonderlijk worden opgepakt. Daarom leggen wij niet alleen binnen het sociale domein dwarsverbanden maar ook daarbuiten, en werken we samen met inwoners, vrijwilligers, ondernemers en maatschappelijke partners samen aan kansengelijkheid, bestaanszekerheid en een gezond leven!

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Een gefaseerde uitwerking van de integrale gebiedsvisie Sportpad waar sport, cultuur, onderwijs, wonen en zorg voor alle inwoners van 0-100 jaar samen komen.
- ◆ Behoud en uitbreiding van het culturele aanbod in onze gemeente.
- ◆ Een sterke sociale basis met aandacht voor gezondheid en welzijn van onze inwoners.
- ◆ Een kwalitatief en betaalbaar aanbod aan laagdrempelige hulp en ondersteuning dicht bij onze inwoners.
- ◆ Een dekkend aanbod aan IKC's in Kaag en Braassem.
- ◆ Voorkomen en aanpakken laaggeletterdheid en bevorderen digivaardigheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Voor fase 1 van het Sportpad zal er een kredietvoorstel worden opgesteld, waarin rekening wordt gehouden met de laatste ontwikkelingen; voor fase 2 ligt een voorstel voor als vervolg op het Masterplan Sportpad met vertaling naar de Middelen.
- ◆ We geven prioriteit aan zaken op het gebied van gezondheid - waaronder sport en bewegen -, preventie, inclusie, vroegtijdige interventies en maatwerk. We sluiten een nieuwe overeenkomst voor de uitvoering van welzijn en preventie per 2024 (de afspraken met De Driemaster lopen eind 2023 af) en onderzoeken of de huidige middelen afdoende zijn.

- ◆ We kijken samen met De Driemaster hoe we het culturele aanbod ondersteunen en hoe dit verbeterd kan worden. Op basis van deze voorbereidende stap kan een extra geldvraag komen die dan onderdeel is van het knoppenmodel.
- ◆ We onderzoeken samen met inwoners, vrijwilligers en verenigingen hoe we de maatschappelijke doelstellingen van de bibliotheek Leimuiden kunnen behouden.
- ◆ Wij gaan per 1 januari 2023 beschermd wonen en maatschappelijke opvang meer lokaal aanbieden. Daarnaast gaan we lokaal een aanbod realiseren voor inwoners die behoefte hebben aan prikkelarme woonvormen (skaeve huse).
- ◆ We zorgen dat onze partners, zoals De Driemaster en de bibliotheek, werk maken van de inzet tegengaan van laaggeletterdheid en versterken van digivaardigheden.
- ◆ We gaan per 1 januari 2024 nieuwe overeenkomsten sluiten voor het bieden van Jeugdhulp met een organisatievorm dichtbij in de Rijnstreek. De opdracht moet voldoende ruimte houden om in te kunnen spelen op ontwikkelingen om kinderen goede jeugdhulp te blijven bieden met de inzet gericht op het tegengaan van wachtlijsten.
- ◆ We werken aan de realisatie van het KC Noord, het IKC Woubrugge en aan de uitbreiding van de Kaskade. Daarnaast gaan we de ontwikkeling van een IKC in Rijpwetering/Oud Ade verkennen.

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Verkenning IKC Rijpwetering/Oud Ade	Q1 2023	€ 15.000
Opdracht Welzijn en Preventie 2024 (Driemaster)	Q4 2022	€ 40.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Stel een kredietvoorstel op voor de raad inzake het Sportpad		◆	
Ga in gesprek met verenigingen over fase 2 Sportpad		◆	
Maak de bijdragen van vrijvallende locaties inzake Sportpad inzichtelijk		◆	
Stel een dekkingsplan op voor fase 2 Sportpad		◆	
Leg het bestemmingsplan Sportpad in Q4 2022 ter inzage		◆	
Breng de raad meer in positie voor het stellen van kaders voor welzijn, hulp en ondersteuning en voor bijsturing			◆
Intensiveer de ambtelijke samenwerking met Alphen en Nieuwkoop		◆	
Maak inzichtelijk hoe het culturele aanbod versterkt kan worden samen met De Driemaster			◆
Onderzoek de bibliotheekfunctie in Leimuiden en doe voor 1 oktober 2022 een voorstel aan de raad		◆	
Rond in Q3 2022 de aanbesteding Ondersteuning met wonen af en geef inzicht in aanbieders en contracten		◆	
Onderzoek de locaties voor skaeve huse			◆
Maak de wijze van organiseren van de jeugdhulp inzichtelijk			◆
Stel een kredietvoorstel op voor KC Noord in Q4 2022		◆	
Leg het bestemmingsplan KC Noord in Q4 2022 ter inzage		◆	
Stel de definitieve locatie IKC Woubrugge voor		◆	
Stel de definitieve vrijvallende locatie woningbouw voor i.r.t IKC Woubrugge			◆
Stel een kredietvoorstel op voor de uitbreiding IKC Kaskade		◆	
Verricht een verkenning IKC Rijpwetering/Oud Ade in 2026	◆		
Opdracht Welzijn en Preventie 2024 (Driemaster)	◆		

RECREATIE

Kaag en Braassem is een recreatiegemeente. Daar zetten we komende periode blijvend op in. De focus ligt hierbij op het genieten van onze mooie omgeving. Om onze gemeente door te ontwikkelen als recreatiegemeente gaan we meer focus aanbrengen. We gaan met elkaar opnieuw bepalen wat de recreatievisie van Kaag en Braassem is. We gaan hiervoor samen met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en Kaag en Braassem Promotie aan de slag. Hierbij wordt actief gekeken naar mogelijkheden om waterrecreatie te stimuleren en ontwikkelen. Een sprekend voorbeeld hiervan is de ondersteuning van inwonersinitiatieven als het nieuwe zwemstrand.

Het versterken van de samenwerking is daarbij nadrukkelijk van belang. Om aantrekkelijk te zijn voor vrijetijdsbesteding van onze eigen inwoners én de (regionale) bezoekers is een effectief en fijnmazig recreatief netwerk nodig. We gaan Stichting Kaag en Braassem Promotie extra ondersteunen als spil in dat netwerk. We werken regionaal samen, binnen bijvoorbeeld het Hollandse Plassengebied, en lokaal met onze partners. Het vergroenen van onze gemeente wordt ook onderzocht en kan een belangrijke schakel zijn voor onze rol van recreatiegemeente. Immers een wandeling door eigen wijk, dorp en gemeente is óók recreatieve vrijetijdsbesteding.

Deze periode gaan we met recreatie actiever aan de slag op meerdere schaalniveaus. Op beleidsniveau zal de recreatievisie die wordt opgesteld, verankerd worden in de omgevingsvisie 3.0. Daarnaast zal ook praktisch gewerkt worden aan bijvoorbeeld het aanleggen van extra wandelroutes.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Kaag en Braassem profileren en manifesteren als recreatiegemeente.
- ◆ Kaag en Braassem recreatief aantrekkelijk houden voor inwoners en (regionale) bezoekers.

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Een gezamenlijke Visie en Actieprogramma Recreatie opstellen samen met Kaag en Braassem promotie; dit is een voorbereidende stap in 2023 om in te kunnen brengen in de Omgevingsvisie 3.0. Vanuit dit Visie en Actieprogramma voorstellen doen voor structurele versterking en bijbehorend budget (knoppenmodel).
- ◆ De (netwerk)positie van Stichting Kaag en Braassem Promotie versterken. Een voorbereidende stap wordt in 2023 gezet met het genoemde Visie en Actieprogramma.
- ◆ Het 'merk' Kaag en Braassem is een belangrijk onderdeel van het Visie en Actieprogramma; in de voorbereidende stap in 2023 worden mogelijkheden geschetst om deze "branding" een impuls te geven.
- ◆ Het handhaven en waar mogelijk gepast uitbreiden van recreatieve voorzieningen vanuit eigen grondposities en particuliere initiatieven.

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Ontwikkelen Visie en Actieprogramma Vrije Tijd (Recreatie en Toerisme/Water) - vertaling naar Omgevingsvisie	Q1 2023	€ 50.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Stel een recreatievisie op	◆		
Maak een voorstel aan de raad voor invoering van toeristenbelasting	◆		
Geef extra ondersteuning aan Stichting Kaag en Braassem promotie	◆		
Bouw een netwerk op in het recreatieve gebied			◆
Zet in op realisatie van Tweede Sluis Roelofarendsveen			◆
Maak het aantal recreatieve woningen inzichtelijk om te betrekken bij de visie			◆
Maak inzichtelijk wat nodig is om ontwikkelplannen Braassemerland aan te sluiten op groenontwikkeling			◆
Investeer in aanleg van vrij liggende wandel-, fiets- en ruiterspaden, minimaal 1 km per jaar			◆
Bevorder samenwerking tussen recreatie, agrariërs en land- en tuinbouw			◆
Ontwikkel routes om uiting te geven aan erfgoed en cultuurhistorie			◆
Besteed aandacht aan water in omgevingsvisie	◆		
Onderzoek de mogelijkheden Bootbeton als locatie voor verblijfsrecreatie in relatie tot ontsluiting			◆

DUURZAAMHEID

Kaag en Braassem doet actief mee aan de landelijke energietransitie en verduurzaming. De focus leggen we daarbij op energiebesparing maar ook het gebruik van duurzame energiebronnen zal worden gestimuleerd. Ingezet wordt op het verduurzamen van bestaande woningen. Door voorlichting en de inzet van energiecoaches willen we onze inwoners helpen inzichtelijk te krijgen hoe zuinig met energie omgegaan kan worden, waar besparingsmogelijkheden liggen en hoe die gerealiseerd kunnen worden. Met de beide wooncorporaties worden afspraken gemaakt over de (verdere) verduurzaming van hun woningvoorraad. Via de in samenspraak met inwoners op te stellen wijkuitvoeringsplannen gaat de transitievisie warmte per kern vertaald worden naar een concreet uitvoeringsplan voor die kern. In regioverband blijft gezocht worden naar passende vormen én locaties voor de grootschalige en duurzame opwekking van energie.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

Een veilige groene en gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier door

- ◆ Het beperken van de CO₂ uitstoot in de gebouwde omgeving
- ◆ De uitstoot door verkeer en vervoer te verlagen
- ◆ Meer aandacht te hebben voor de gevolgen van klimaatverandering
- ◆ De biodiversiteit te verbeteren
- ◆ De bodemdaling te beperken en
- ◆ Bewuster om te gaan met energie, water, grondstoffen en voedsel

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Het ontwikkelen van een lokale aanpak voor de energietransitie in Kaag en Braassem met als doel 49% CO₂ reductie in 2030 (Klimaatakkoord); een voorbereidende stap in 2023 is het maken van een routekaart gericht op 2030.

- ◆ De gemeente geeft het goede voorbeeld en stimuleert bedrijven, inwoners en instellingen om bij te dragen aan een veilige, groene en gezonde leefomgeving.
- ◆ Wij geven uitvoering aan de Warmtevisie van de Transcommissie. Wij zorgen dat dit een proces van de samenleving blijft en zoeken daarbij op wijkniveau participanten.
- ◆ Opstellen van een programma voor versterking van het groen (impuls openbaar groen en meer bomen); een voorbereidende stap in 2023 is het samenstellen van een programma voor meer bomen, groen en biodiversiteit en een vertaling naar structurele middelen (knoppenmodel).
- ◆ Wij zetten in op structurele middelen voor onze energiecoaches en initiatieven vanuit de dorpen om bewuster om te gaan met water, energie, voedsel en grondstoffen.
- ◆ We werken samen met grondeigenaren, waterschap en provincie aan het tegengaan van de effecten van bodemdaling en ontwerpen scenario's voor een pilot vanuit de middelen van provincie en waterschap.

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Ontwikkelen programma voor versterking groen en klimaatadaptie (meer bomen, minder verstening, meer biodiversiteit, bodemdaling etc.)	Q2 2023	€ 50.000
Integrale aanpak duurzaamheid inclusief permanent campagne	Q3 2023	€ 25.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Werk actief mee aan initiatieven om duurzame energie op te wekken			◆
Plant meer bomen bij de herinrichting van de openbare ruimte	◆		
Onderzoek welke versteende gebieden we kunnen herinrichten			◆
Onderzoek in samenwerking met agrariërs maatregelen t.b.v. tegengaan van bodemdaling			◆
Stel wijkuitvoeringsplannen op in relatie tot de warmtevisie			◆
Stimuleer ondernemers voor een biodiverse, kleurrijke en natuurlijke omgeving			◆
Vervang elke door de gemeente gekapte boom		◆	
Stimuleer het duurzaam en maatschappelijk ondernemen			◆
Zet inwoners aan tot verduurzaming woningen			◆
Zet in op de inzet van energicoaches		◆	
Zet in op slimmer energienetwerken in samenspraak met netwerkbeheerders			◆
Zet in op een betere afvalscheiding		◆	
Pas tarieven aan op het lonend laten zijn van afvalscheiding			◆
Stimuleer inwoners om slim om te gaan met energie, water, grondstoffen en voedsel			◆
Zet in op de verdere verduurzaming van de gemeentelijke bedrijfsvoering			◆
Zet in op het inkopen van lokale producten en diensten daar waar mogelijk; duurzaam en circulair			◆
Besteed aandacht aan Overshoot Day		◆	
Plant bloemrijke bermen en areaal aan		◆	
Meer tiny forests planten		◆	
Pas het maaibeleid aan in relatie tot biodiversiteit		◆	
Ontwikkel mogelijkheden om biodiversiteit te koppelen aan klimaatadaptief bouwen			◆
Zet in op de dienstfiets en het vergroenen van wagenpark gemeente			◆
Stel integrale visie laadinfrastructuur vast			◆
Stimuleer het gebruik van ov en de fiets			◆
Geef bij aanleggen van infrastructuur aandacht aan landschappelijke inpassing en duurzaamheid			◆
Onderzoek mogelijkheden om parkeren te combineren met opwekken van duurzame energie			◆

LAND- EN TUINBOUW / GEEST- EN FLORAWEG / DE BAAN EN SOTAWEG

De land- en tuinbouw staan voor grote uitdagingen. Voor de landbouw is dat de alom bekende stikstofcrises. Voor de tuinbouw zijn de torenhoge gasprijzen een bedreiging voor heel veel bedrijven. Dat maakt het enorm lastig om nu een perspectief te bieden voor land- en tuinbouw in de komende 10 jaar. Maar als college willen we er, conform het raadsakkoord, alles aan doen om deze belangrijke bedrijven juist dat perspectief te bieden. Dit doen we door samen met de hogere overheden als het Rijk en Provincie Zuid-Holland te bekijken wat er wel kan. Dat kan betekenen dat we bestemmingen gaan bestendigen en innovatie en verduurzaming gaan stimuleren. Maar ook dat we bijvoorbeeld juist meer ruimte gaan geven aan andere verdienmodellen. Dat doen we natuurlijk samen met ondernemers, hun belangenbehartigers en omwonenden.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Bodemdaling tegengaan
- ◆ Een vitale innovatieve land- en tuinbouwsector
- ◆ Behoud openlandschap

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Onderzoek doen hoe perspectief geboden kan worden aan (jonge) ondernemers.
- ◆ Onderzoek doen naar karakteristiek en toekomstperspectief van de vier duurzame glastuinbouwgebieden; een voorbereidende stap is het onderzoeken van het duurzaam karakter van de glastuinbouw in overleg met de Greenport Aalsmeer.
- ◆ Een gebiedsproces faciliteren met inwoners en bedrijven in het gebied Geestweg Floraweg om de toekomst voor dit gebied te bepalen. De resultaten worden inzet voor het overleg met provincie over de ruimtelijke kaders voor dit gebied.

- ◆ Werk maken van het evalueren van een aantal ruimtelijke kaders zoals de ruimte-voor-ruimte regeling; in 2023 maken we een voorbereidende stap om aan de hand van de toepassingen conclusies en aanbevelingen te doen voor de komende jaren.
- ◆ Een positieve grondhouding aannemen ten opzichte van nieuwe vormen van landschapsbeheer en nieuwe vormen van boeren als dit bijdraagt aan nieuw perspectief voor de landbouw; in 2023 kunnen we als voorbereidende stap in gesprek met boeren uit Kaag en Braassem om daarvoor initiatieven te ontvangen.

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Faciliteren inwoners bij ontwikkelen visie Geestweg Floraweg	Q4 2022	€ 30.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Zet in op de pilot van de drie polders inzake tegengaan van bodemdaling			◆
Evalueer de ruimte-voor-ruimte regeling			◆
Zet extra in op land- en tuinbouw			◆
Faciliteer inwoners bij het ontwikkelen van een visie Geest- en Floraweg	◆		
Zet in op het herzien van het bestemmingsplan Geest- en Floraweg	◆		
Faciliteer inwoners bij het ontwikkelen van een visie De Baan en Sotaweg		◆	

VEILIGHEID & HANDHAVING

Veiligheid is de basis voor een prettig en leefbaar Kaag en Braassem. De veiligheidsproblematiek ontwikkelt zich de laatste jaren steeds sneller door de opkomst van de digitale leefwereld en de professionalisering van de criminaliteit. Niet alle inwoners hebben hier mee te maken; Kaag en Braassem is een relatief veilige gemeente. Maar de impact van een misdrijf is enorm groot en zichtbaar.

Ook in onze gemeente spelen diverse veiligheidsvraagstukken. Denk aan ondermijning, woonoverlast, huiselijk geweld of cybercriminaliteit. Daarom zijn we nooit klaar met veiligheid en moeten we hierin blijven investeren. Daarin werken we aan de voorkant met onze ketenpartners, maar zijn we ook zichtbaar vanuit onze rol als handhaver. In onze wijken en buurten en ook op onze bedrijventerreinen. We versterken ook de gemeenschapszin in onze gemeente zodat de weerbaarheid van onze inwoners wordt verbeterd.

Met het vast te stellen Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) in 2022 leggen we voor de komende jaren vast welke onderwerpen prioriteit hebben en hoe we deze met onze partners aanpakken.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Inwoners ervaren de veiligheid in de gemeente met 7,7 of hoger;
- ◆ Verbeteren van zichtbaarheid handhaving op straat;
- ◆ Meer investeren in het tegengaan van ondermijning.

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ We vergroten de BOA-capaciteit om onze zichtbaarheid te vergroten; als voorbereidende stap zorgen we dat de BOA-capaciteit ook in 2023 alvast incidenteel wordt vergroot om bij de structurele behoefte onderdeel te laten zijn van de meerjarige geldvraag (knoppenmodel).
- ◆ Verhogen van veiligheidsgevoel. We ondernemen daartoe verschillende acties (waaronder tegen ondermijning) die zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsbeleid. Door middel van de Veiligheidsmonitor meten we het veiligheidsgevoel bij onze inwoners.
- ◆ Met de doorontwikkeling van het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) is extra aandacht nodig voor bijvoorbeeld ondermijning. Een eerste voorbereidende stap in 2023 is een programma voor de uitvoering van het IVB met het in beeld brengen van de structurele noodzaak van middelen (knoppenmodel).

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Doorontwikkelen Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)	Q4 2022	€ 75.000
Extra inzet BOA's (incidenteel voor 2023)	Q1 2023	€ 50.000

Acties uit het raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Investeer in zichtbaarheid en handhaving en neem BOA-capaciteit aan	◆		
Ga in gesprek met de politie om tot een goede taakverdeling te komen		◆	
Stel een Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) op.	◆		

REGIONALE SAMENWERKING

Kaag en Braassem bevindt zich in een dynamische omgeving. De toenemende complexiteit en omvang van de taken dwingt ons om regionaal samen te werken. Daarbij is het motto 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'. Samenwerken biedt vaak schaalvoordelen, meer expertise en minder risico. De huidige complexe opgaven houden zich ook niet aan bestuurlijke grenzen en daarom kijken we soms over onze grenzen heen.

De regionale samenwerking staat niet ter discussie. We vervullen daarin een actieve rol en zijn de ambassadeurs van onze gemeente bij de partijen met wie we samen werken. Wel is het van belang om de wijze van samenwerking transparant en zichtbaar te laten zijn. De kwaliteit van de democratische besluitvorming blijft hoog. En de gemeenteraad moet grip blijven houden op de besluitvorming die plaatsvindt binnen de samenwerking.

Het is van belang onszelf de vragen te blijven stellen hoe schaalvoordelen daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd. En of we in de samenwerking de goede dingen doen. Daar blijven we ons van bewust en op die wijze pakken we de komende jaren onze rol binnen de samenwerking met collega buurgemeenten op.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Bevorderen van de regionale samenwerking om de belangen te behartigen van Kaag en Braassem in de regio
- ◆ Samenwerken in de regio op een transparante, effectieve en kostenbesparende manier
- ◆ Het college speelt een actieve regierol binnen de verbonden partijen en samenwerkingsverbanden

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ We actualiseren begin 2023 de Regionale Agenda Kaag en Braassem en maken per verbonden partij inzichtelijk waarom en hoe we samenwerken.
- ◆ We zorgen voor een juiste verslaglegging op hoofdlijnen aan de raad over de besluiten en aandachtspunten van de verbonden partijen. Over de vorm daarvan voeren we, tegelijk met de actualisatie van de Regionale Agenda, het gesprek met de raad.
- ◆ Het college is ambassadeur van de regionale samenwerking en pakt de regiorol. We nemen deel in de besturen van de verbonden partijen.
- ◆ Wij zijn een sterke partner in de regio; in de voorbereidende stap in 2023 schetsen we hiervoor een aantal aanvullende kansen.

Acties raadsakkoord:

Acties raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Actualiseer de regionale agenda		◆	
Maak per verbonden partij inzichtelijk wat de doelstelling van de samenwerking is			◆
Voorzie de raad van uniforme verslaglegging van alle verbonden partijen		◆	
Vervul als college een actieve rol in de regionale samenwerking		◆	
Breng bij elk voorstel in kaart met welke partners we samenwerken en waarom			◆

FINANCIËN

Financieel staat Kaag en Braassem er op dit moment goed voor. We hebben een solide reservepositie, we hebben toereikende budgetten in de begroting voor onze reguliere taken en er is ruimte binnen onze begroting om invulling te geven aan de ambities van de raad. We willen graag de balans blijven houden tussen een financieel gezonde gemeente en een gemeente waarin het voorzieningenniveau op het gewenste peil is, waar het fijn wonen, werken en recreëren is.

Om ook in de toekomst deze financieel gezonde balans te blijven houden, zorgen we voor een goed werkend risicomanagement en stellen we raadsvoorstellen op met scenario's. Op deze manier stellen we onze raad in staat om goede afwegingen te maken in het besluitvormingsproces. Een ander belangrijk instrument hiervoor is het knoppenmodel. Dit knoppenmodel laat zien wat de financiële en bezettingsmatige gevolgen zijn van de ambities die er liggen en het model maakt inzichtelijk welke (combinaties van) ambities binnen de begrotings- en bezettingsruimte wel en niet mogelijk zijn. Op deze wijze kan onze raad een afgewogen prioritering aanbrengen in de planning en realisatie van de ambities.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

- ◆ Ambities waar kunnen maken door het beschikbaar hebben van voldoende middelen
- ◆ Financieel gezond blijven met een meerjarig sluitende begroting
- ◆ Goed beheer van financiële risico's

Wat gaan we daarvoor doen?

- ◆ Inrichten en inzetten knoppenmodel ter onderbouwing van prioritering van ambities uit het raadsakkoord en college uitvoeringsprogramma
- ◆ Raadsvoorstellen voorzien van dilemma's en keuzes
- ◆ Onder begeleiding en advies van een extern bureau: Implementeren kwalitatief goed risicomanagement binnen de organisatie

Speerpunten:

Omschrijving	Start	Budget
Opstellen actuele en realistische begroting	Q4 2022	Begroting
Raadsvoorstellen voorzien van dilemma's en keuzes om tot betere oordeelsvorming te komen	Q4 2022	Begroting

Acties raadsakkoord	Speerpunt	Snelle actie	Overig
Stel een risicoanalyse op met ondersteuning van externe expertise		◆	
Bereken het weerstandsvermogen volgens de gebruikelijke berekening		◆	
Stel een actuele en realistische begroting op	◆		
Voorzie raadsvoorstellen van dilemma's en keuzes om tot betere oordeelsvorming te komen	◆		
Doe onderzoek naar bestedingen en sturingsmogelijkheden in het sociaal domein			◆
Breng de financiële gevolgen van de ambities vanuit het raadsakkoord in kaart		◆	

TOTAALBEELD

SPEERPUNTEN, SNELLE ACTIES EN FINANCIËLE PARAGRAAF

In voorgaande hoofdstukken zijn alle speerpunten en snelle acties en overige acties uit het raadsakkoord steeds per thema weergegeven. In dit hoofdstuk zijn de totaaloverzichten van de speerpunten en de snelle acties voor u op een rijtje gezet. Daarnaast gaan we in op de financiële consequenties voor 2023 en voor 2024 e.v.

Overzicht snelle acties:

Omschrijving	Status	Toelichting
Extern onderzoek naar weerstandsvermogen (NARIS)	Afgerond	
Invoeren instrumenten om speculatie tegen te gaan	Loopt	Afronding Q1 2023
Afspraken maken over verdichting Braassemerland	Loopt	Toepassen in deelgebieden 4,5, 11
Evaluatie huisvesting arbeidsmigranten	Loopt	Afronding Q1 2023
Uitvoeringsplan Communicatie	Loopt	Vertaling naar begroting
Inventarisatie maken van potentiële bouwlocaties (inclusief gemeentehuis en suggesties verkiezingsprogramma's)	Q4 2022	
Aanscherpen van regels m.b.t. sociale vereveningsfonds	Q3 2023	
Opstellen plan van aanpak met planning thema's en wijze van participatie	Q4 2022	
Plannen tot verbetering koppelen aan regulier onderhoud: werk met werk maken	Q1 2023	
Uitvoeren van een quickscan naar reëel benodigde beheer- en onderhoudsbudgetten	Loopt	Raadsbrief stand van zaken periodiek
Opstellen beleids- en beheerplannen Openbare Ruimte o.a. vaststellen kwaliteitsniveaus (knoppenraad) inclusief meerjarig uitvoeringsplan	Loopt	Sessie in Q3 2023
Kredietvoorstel stand van zaken Sportpad fase 1	Loopt	Q4 2022
Voorstel/visie Sportpad fase 2 inclusief participatie verenigingen en financiën inclusief de vrijvallende locaties	Afgerond	Q4 2022
Inkoop Jeugdhulp 2024	Loopt	Doorlopend in Rijnstreek verband
Onderzoek de bibliotheekfunctie Leimuider en doe voor 1 oktober voorstel aan de raad	Loopt	Raadsvoorstel ligt voor
Intensiveer ambtelijke samenwerking met Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop	Loopt	
Rond in Q3 de aanbesteding ondersteuning met wonen af en geeft inzicht in aanbieders en contracten	Loopt	Raadsvoorstel ligt voor
Uitvoering taken ondersteuning bij wonen en opvang inclusief beschermd wonen	Afgerond	Start 1-1-2023
Bij bouw of herinrichting meer aandacht voor lokale afvoer regenwater	Loopt	
Maak afspraken met de woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen	Loopt	
IKC-ontwikkeling (IKC Woubrugge en IKC Noord)	Loopt	Raadsbrief stand van zaken periodiek
Uitbreiding Kaskade	Loopt	Q4 2022
Stimuleren duurzaamheid bij inwoners en bedrijven (communicatie, energicoaches etc.)	Loopt	Doorlopend

Omschrijving	Status	Toelichting
Zet in op betere afvalscheiding	Loopt	
Aandacht besteden aan Overshoot Day	Loopt	
Uitbreiden Tiny Forests	Loopt	Q4 2022 realisatie Tiny Forest Hoogmade
Faciliteer inwoners bij het ontwikkelen van een visie De Baan en Sotaweg	Loopt	
Integraal Veiligheidsbeleid	Loopt	Voorstellen voor aanvullende instrumenten o.a. ondermijning
Ga in gesprek met de politie om tot een goede taakverdeling te komen	Loopt	
Inzichtelijk maken doelen regionale samenwerking en uniformeren verslaglegging en intern proces	Loopt	Kan binnen reguliere werkvoorraad
Breng de financiële gevolgen van de ambities vanuit het raadsakkoord in kaart	Loopt	

Overzicht speerpunten:

Omschrijving	Bedragen in €	
	Start	Budget
Aanvullende afspraken met woningbouwcorporaties	Q4 2022	Begroting
Onderzoek naar mogelijke verruiming woningbouw op eigen terrein	Q4 2022	Begroting
Onderzoek doen naar niet wettelijke regels	Q4 2022	10.000
Aanvullen grondbeleid (beslisboom actief grondbeleid)	Q4 2022	Begroting
Inventariseren grootschalige reconstructie	Q1 2023	Begroting
Omgevingsvisie 3.0 (toevoegen land- en tuinbouw en recreatie en toerisme)	Q4 2022	Begroting
Knelpuntenanalyse maken op het gebied van verkeersveiligheid	Q4 2022	Begroting
Onderzoek verbeteren verkeersveiligheid Noordeinde Zuideinde	Q4 2022	€ 50.000
Actieplan versnelling woningbouw (o.a. mobiliseren van kennis en ervaring uit de samenleving)	Q4 2022	€ 75.000
Analyseren van technische kwaliteit van openbare ruimte	Q4 2023	Begroting
Regels toewijzen/realiseren woningen middensegment (huur)	Q1 2023	Begroting
Ontwikkelprogramma Participatie inclusief Toolkit uitvoering	Q1 2023	€ 50.000
Ontwikkelen Pilot Initiatievenfonds en burgerbegroting	Q3 2023	€ 25.000
Ontwikkelen Visie en Actieprogramma Vrije Tijd (Recreatie en Toerisme/Water) - vertaling naar Omgevingsvisie	Q1 2023	€ 50.000
Verkenning IKC Rijkswatering	Q1 2023	€ 15.000
Extra ondersteuning stichting Kaag en Braassem promotie	Q1 2023	€ 25.000
Invoeren Toeristenbelasting (implementatie 2023 invoering 1-1-2024)	Q1 2023	€ 30.000
Aandacht voor Water in Omgevingsvisie 3.0	Loopt	Begroting
Stel een risicoanalyse op met ondersteuning van externe expertise	Afgerond	
Voorzie raadsvoorstellen van dilemma's en keuzes om tot betere oordeelsvorming te komen	Loopt	
Ontwikkelen programma voor versterking groen en klimaatadaptie (meer bomen, minder versterking, meer biodiversiteit, minder bodemdaling etc.)	Q2 2023	€ 50.000
Integrale aanpak duurzaamheid inclusief doorlopende campagne	Q3 2023	€ 25.000
Faciliteren inwoners bij ontwikkelen visie Geestweg Floraweg	Q4 2022	€ 30.000
Zet in op het herzien van het bestemmingsplan Geest- en Floraweg	Q4 2023	Begroting
Doorontwikkelen Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)	Q4 2022	€ 75.000
Opdracht Welzijn en Preventie 2024 (Driemaster)	Q4 2022	€ 40.000
Extra inzet BOA (incidenteel voor 2023)	Q1 2023	€ 50.000
Totaal		€ 600.000

PORTEFEUILLEVERDELING

Astrid Heijstee

- ◆ Openbare orde
- ◆ Integrale veiligheid
- ◆ Bestuurlijke aangelegenheden
- ◆ Regionale samenwerking
- ◆ Integriteit
- ◆ Integrale handhaving
- ◆ Personeel & Organisatie
- ◆ Juridische zaken
- ◆ Dienstverlening & Communicatie
- ◆ Evenementen
- ◆ Aandeelhouderschappen
- ◆ Dierenwelzijn
- ◆ Schiphol

(Rol in Gemeenschappelijke regelingen Veiligheidsregio Hollands Midden, Holland Rijnland, de BVO, NV's van verbonden partijen)

Nick van Egmond (2e loco)

- ◆ Financiën en belastingen
- ◆ Onderwijs en cultuur (incl. Huisvesting)
- ◆ Recreatie en toerisme
- ◆ Economische zaken
- ◆ Natuur, landschap en water
- ◆ Inwoners- en overheidsparticipatie
- ◆ Digitalisering & BVO
- ◆ Inkoop en aanbesteding

(Rol in Holland Rijnland, BVO)

Yvonne Peters (3e loco)

- ◆ Ruimtelijke ordening
- ◆ Bedrijventerreinen
- ◆ Grondexploitatie (grondzaken)
- ◆ Principeverzoeken en vergunningen
- ◆ GEM Braassemerland VOF
- ◆ Land- en tuinbouw

(Rol in Omgevingsdienst West Holland, Greenport Aalmeer)

Gerben van Duin (4e loco)

- ◆ Jeugd en jeugdzorg
- ◆ Wmo (maatschappelijke zorg/- opvang)
- ◆ Participatiewet (werk, inkomen en schuldhulpverlening)
- ◆ Welzijn en volksgezondheid
- ◆ Maatschappelijk vastgoed (incl. Sportpad)
- ◆ Sporten en bewegen
- ◆ Maatschappelijke agenda

(Rol in Hecht)

Dolf Kistemaker (1e loco)

- ◆ Openbare ruimte
- ◆ Mobiliteit
- ◆ Wonen (incl. Doelgroepen)
- ◆ Omgevingswet
- ◆ Energietransitie en duurzaamheid
- ◆ Milieu en afval

(Rol in Omgevingsdienst West Holland, Novi Groene Hart)

Robert van Zijl
gemeentesecretaris

